

משחור לירוק

חמישה חורפים חלפו מאז השרפה בכרמל – הגדולה ביותר שידענו בארץ. לצד ההתחדשות הטבעית, פעלה רשות הטבע והגנים לשיקום הנוף והמערכת האקולוגית בכרמל. תלמידי המסלול לצילום מקצועי של לימוד חוץ במרכז האקדמי ויצו בחיפה מציגים את התחדשות הכרמל מזווית אישית. **פרויקט מיוחד**
מאת מערכת בשביל הארץ

צילום אדם חסידיים

האנדרטה לזכר הנספים צילום טשה קוזלוב

2 בדצמבר 2010 היה יום שחור, והוא ייזכר בלב רבים מאיתנו עוד שנים רבות. היה זה נר ראשון של חנוכה. גשמי החורף בוששו להגיע, הקרקע הייתה יבשה עדיין וכך גם העשבים עליה. עמוד עשן אפור-שחור סמך ורחב היתמר גבוה מעל להר הכרמל ונראה ממרחק של יותר ממאה קילומטר. זו הייתה תחילתה של שרפת היער הגדולה ביותר שתועדה בארץ. במשך חמישה ימים נשרף לב הכרמל; כ-25 אלף דונם של שטח טבעי, של בתים ושל רכוש עלו באש, ונגבו אבדות כבדות בנפש.

עקב ההיקף העצום של השרפה וקשיי הכיבוי שלה בעומק השטח, גיבשה ועדה מקצועית תוכנית לשיקום הטבע והנוף שנפגעו בכרמל ולממשק החורש, אשר עשוי להקל כיבוי שרפות בעתיד ואף למנוע אותן. חמישה חורפים חלפו מאז השרפה. נוף הצומח בכרמל מתחדש לאטו ובריזמנית מעוצב על ידי "ענף היער" של רשות הטבע והגנים כפסיפס של יער ושל חורש - בדרגות התפתחות שונות - השומרים על מגוון בתי הגידול הטבעיים של ההר. נוסף לכך, נפרצו שבילים רחבים ודרכי רכב בלב השטח הטבעי וסביב יישובים. שבילים ודרכים אלה יוצרים אזורי חיץ שימנעו מעבר מהיר

האנדרטה לזכר הנספים

שנה לאחר השרפה נחנכה בגן לאומי כרמל אנדרטה לזכר הנספים. דברים שכתב אדריכל האנדרטה נתנאל בן יצחק לאחר הקמתה: "האנדרטה לזכר 44 הנספים באסון השרפה בכרמל היא אתר זיכרון פתוח, שנועד להנציח אירוע בעל משמעות לאומית ושמשולבים בו שותפות גורל, אסון אנושי ואקולוגי, תעוזה וחירוף נפש. האנדרטה נועדה להנציח את מורשתם של אלה ההולכים לפני המחנה ושמים את נפשם בכפם בבואם לקדש את מצוות הצלת חיי אדם כערך עליון. כל זאת מבוטא בתנועה ובחומר; התנועה המרחפת של קורת הפלדה מעל המדרון התלול נועדה לבטא את העוז ואת חירוף הנפש של הנספים, בבחישותם ובאמונתם ביכולת האנושית להתגבר על איתני הטבע ההרסניים ולהציל חיים. החלל שנוצר בתנועת הקורה לוכד את המבט וממקד אותו בנוף הרחוק - בים השקט ובתקווה להתחדשות היער ולעתיד טוב."

צילום רונן וטורי

פעולות השיקום צילום אלי סלייפצ'ביץ

צילום יוסי יזראלוב

צילום חן לוי

צילום אמאני חג'אזי

של אש במרחבי הכרמל בשרפות העתידיות ויאפשרו גישה למוקדי שרפה. השרפה, שיקום הכרמל והתחדשות הטבעית מתוארים בתמונות הבאות, שהן חלק מתערוכת צילומים של תלמידי שנה ב' במסלול "הצילום המקצועי" בלימודי החוץ של המרכז האקדמי ויצו חיפה. במסגרת יום צילומים, בהנחיית הצלם הגיאוגרפי רונו וטורי, הביאו התלמידים את הזווית האישית שלהם על התחדשות הכרמל מאז השרפה. זהו המשך לתערוכה שבה בוגרי הקורס תיעדו את נזקי השרפה לפני חמש שנים.

התערוכה המלאה תוצג בחוות משמר הכרמל שבגן לאומי הר הכרמל בתאריכים 14-5 בדצמבר בשעות 10:00-15:00. תחנת

הסברה בנושא השתקמות הכרמל תתקיים בשבתות של 5 בדצמבר ו-12 בדצמבר. לתמונות מהתערוכה סרקו את ה-QR

צילום נתן רייז

צילום דניאל אלבז